

**Advies van 21 februari 2014
inzake de Algemene Richtlijn van de Nationale Raad van het
Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF)
van 22 november 2013
inzake de onverenigbaarheden**

A. Inleiding

1. Via het schrijven van 27 november 2013 hebben de heren Jean-Marie CONTER en Xavier SCHRAEPEN, respectievelijk Voorzitter en Ondervoorzitter van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF), de Algemene Richtlijn inzake de onverenigbaarheden, zoals goedgekeurd door de Nationale Raad van het BIBF op 22 november 2013, aan de Hoge Raad voor advies overgemaakt.

Deze Algemene Richtlijn volgt op de goedkeuring van het reglement van plichtenleer van het BIBF middels het koninklijk besluit van 22 oktober 2013 (*Belgisch Staatsblad* van 21 november 2013) en geeft duiding bij de onverenigbaarheden toepasselijk op de externe boekhouders(-fiscalisten) en stagiairs.

2. De Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft de wettelijke taak bij te dragen tot de ontwikkeling van het wettelijk en reglementair kader dat van toepassing is op de economische beroepen; dit gebeurt via het verstrekken - op eigen initiatief of op verzoek - van adviezen of aanbevelingen aan de regering of aan de beroepsorganisaties voor de economische beroepen.¹ In dit kader ziet de Hoge Raad erop toe dat het algemeen belang en de vereisten van het maatschappelijk verkeer worden in acht genomen.

De Hoge Raad moet eveneens verplicht worden geraadpleegd over elke beslissing met een algemene draagwijdte die door de Nationale Raad van het BIBF wordt genomen.

In toepassing van artikel 54, § 1, 3de en 5de lid van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen, dient de Hoge Raad het gevraagd advies binnen de drie maanden uit te brengen. Zo niet, wordt de Hoge Raad geacht een gunstig advies te hebben uitgebracht.

---

¹ Deze bevoegdheid vloeit voort uit artikel 54, § 1 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

De Nationale Raad van het BIBF kan niet afwijken van een advies dat door de meerderheid van de leden van de Hoge Raad is goedgekeurd, indien het advies betrekking heeft op een aangelegenheid betreffende meer dan één beroep of hoedanigheid.

B. Algemeen - rechtskader

3. Binnen het kader van zijn wettelijke opdracht (artikel 45/1, §§ 4 en 5 van voormelde wet van 22 april 1999) kan de Nationale Raad van het BIBF beslissingen nemen die een algemene draagwijdte hebben voor alle erkende boekhouders en boekhouders-fiscalisten en voor alle stagiairs-boekhouders en stagiairs-boekhouders-fiscalisten.

Deze beslissingen met algemene draagwijdte vallen onder de adviesbevoegdheid van de Hoge Raad, in toepassing van artikel 54, § 1, 4de lid van de wet van 22 april 1999.

4. Op 21 november 2013 is het koninklijk besluit van 22 oktober 2013 tot goedkeuring van het reglement van plichtenleer van het BIBF in het *Belgisch Staatsblad* verschenen. Hierover heeft de Hoge Raad een advies uitgebracht op 12 september 2013.

Artikel 2 van dit reglement van plichtenleer stelt dat de BIBF-leden ertoe gehouden zijn om de plichtenleer, alle wettelijke en reglementaire bepalingen van toepassing op het beroep, *“alsook de richtlijnen van de Raad”* na te leven.

Een *“richtlijn”* wordt in artikel 1, 12° van het reglement van plichtenleer als volgt gedefinieerd:

“een door de Nationale Raad goedgekeurde beslissing in uitvoering of verduidelijking van de wettelijke en/of reglementaire bepalingen die van toepassing zijn op het beroep of het Beroepsinstituut. De richtlijn wordt aan de leden bekendgemaakt via het ledenblad en/of op de website van het Beroepsinstituut.”

Richtlijnen zijn te beschouwen als beslissingen met algemene draagwijdte, waarover het advies van de Hoge Raad moet worden gevraagd.

5. Hoofdstuk VI van het reglement van plichtenleer (artikelen 20 tot en met 22) handelt over de *“Beroepsactiviteiten en onverenigbaarheden”*, toepasselijk op de BIBF-leden.

Als algemeen principe wordt vooropgesteld dat het beroep van extern boekhouder BIBF onverenigbaar is met elke ambachtelijke, landbouw- of handelsactiviteit (artikel 21, § 1):

“Het beroep van extern boekhouder BIBF is onverenigbaar met elke ambachtelijke, landbouw- of handelsactiviteit welke rechtstreeks of onrechtstreeks, individueel of in verenigings- of vennootschapsverband als zaakvoerder, bestuurder, bedrijfsleider of werkend vennoot op zelfstandige basis wordt uitgeoefend.”

Artikel 21, § 2, tweede lid geeft echter de mogelijkheid om in afwijkingen op dit algemeen verbod te voorzien:

*“De Raad kan [...] steeds via een **algemene richtlijn** afwijkingen voorzien voor bepaalde ambachtelijke, landbouw of handelsactiviteit andere dan deze vermeld in § 3. De Raad kan tevens **richtlijnen** bepalen waarbij de onverenigbaarheden tijdelijk niet van toepassing zijn bij erfopvolging. (...).”*

De voor advies voorgelegde Algemene Richtlijn van 22 november 2013 voert dit artikel 21, § 2, tweede lid van het reglement van plichtenleer uit en omvat een aantal afwijkingen.

De voor advies voorgelegde tekst beperkt zich echter niet tot de afwijkingen maar gaat iets verder: *“Omwille van de leesbaarheid en de volledigheid werd – vanuit didactisch oogpunt – tevens een toelichting gegeven met betrekking tot de overige bepalingen van artikel 21”*, aldus de Voorzitter en Ondervoorzitter van de Nationale Raad van het BIBF in hun verzoek om advies van 27 november 2013 aan de Hoge Raad.

6. In de voor advies voorgelegde Algemene Richtlijn van 22 november 2013 wordt vermeld dat de bestaande Algemene Richtlijn van 8 mei 1998 wordt opgeheven en vervangen door de nieuwe Algemene Richtlijn. De Voorzitter en Ondervoorzitter van de Nationale Raad van het BIBF verwijzen in hun schrijven van 27 november 2013 aan de Hoge Raad naar de goedkeuring van het nieuwe reglement van plichtenleer, ter vervanging van het vroeger reglement van plichtenleer van 23 december 1997 (*Belgisch Staatsblad* van 29 januari 1998):

“Vermits het artikel 21 betreffende de onverenigbaarheden inhoudelijk werd gewijzigd in vergelijking met de vroegere bepalingen terzake heeft de Nationale Raad op haar vergadering van 22 november 2013 de richtlijn van 8 mei 1998 aangepast. Ten informatieve titel delen wij U mee dat de inhoudelijke wijzigingen uiterst beperkt zijn m.b.t. de vorige richtlijn.”

Volledigheidshalve kan opgemerkt worden dat over de bestaande Algemene Richtlijn van 8 mei 1998 geen advies van de Hoge Raad voorhanden is. Dit kan verklaard worden door het feit dat de Hoge Raad pas in 1999 bevoegd is geworden voor het BIBF en de erkende boekhouders en boekhouders-fiscalisten.¹

---

¹ Bij de oprichting in 1992 van het Beroepsinstituut van Boekhouders (BIB) door het *koninklijk besluit van 19 mei 1992 houdende de bescherming van de beroepstitel en de uitoefening van het beroep van boekhouder*, was het Beroepsinstituut onderworpen aan de *kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen* (de zogenaamde “wet Verhaeghen”) (nu de kaderwet betreffende de dienstverlenende intellectuele beroepen, gecodificeerd op 3 augustus 2007), alsook aan het *uitvoeringsbesluit van 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstellingen die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht*.

Naar aanleiding van de integratie van de “fiscalisten” in de economische beroepen in 1999, is het koninklijk besluit van 1992 opgeheven (zie artikel 55, § 2 van de *wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen*): de wet van 22 april 1999 is voortaan de nieuwe wettelijke grondslag en het BIB is omgevormd tot het “*Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten*” (BIBF).

Bij deze gelegenheid ziet de Hoge Raad zijn bevoegdheden uitgebreid tot de erkende boekhouders en boekhouders-fiscalisten en krijgt in 1999 als nieuwe benaming “Hoge Raad voor de Economische Beroepen”.

Naar aanleiding van de recente integratie van de “interne” beroepsbeoefenaars in het BIBF via de wet van 25 februari 2013 (*Belgisch Staatsblad* van 19 maart 2013), is de band met de kaderwet van 1 maart 1976 doorgeknipt.

C. Inhoudelijke analyse

7. Globaal genomen staat de Hoge Raad positief tegenover de vaststelling dat de Nationale Raad van het BIBF snel werk heeft gemaakt van het opstellen en goedkeuren van een nieuwe Algemene Richtlijn die rekening houdt met het nieuwe reglement van plichtenleer, goedgekeurd via het koninklijk besluit van 22 oktober 2013 en bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 21 november 2013.

Daags na de bekendmaking van het reglement van plichtenleer in het *Belgisch Staatsblad*, heeft de Nationale Raad de nieuwe Algemene Richtlijn reeds goedgekeurd.

De Hoge Raad is van oordeel dat zowel de leden van het BIBF als hun cliënteel en ook het maatschappelijk verkeer in het algemeen baat hebben bij een duidelijke en geactualiseerde toelichting omtrent een aantal deontologische voorschriften.

De bestaande Algemene Richtlijn van 8 mei 1998 was trouwens achterhaald en dringend aan herziening toe: een aanzienlijk deel van het vroegere document was immers gewijd aan de problematiek van de overgangperiode tijdens dewelke sommige boekhouders en stagiairs-boekhouders naast hun boekhoudwerkzaamheden ook commerciële activiteiten ontplooiden. Krachtens artikel 21, derde lid van het toenmalig reglement van plichtenleer van 23 december 1997, kon de Raad de termijnen vastleggen waarbinnen een reeds bestaande ambachtelijke of handelsactiviteit na de datum van inwerkingtreding van de voorschriften van plichtenleer, verenigbaar bleef met het beroep van boekhouder. In toepassing van de Algemene Richtlijn van 1998 moest aan dergelijke toestand reeds sinds 31 december 2003 verholpen zijn.

8. In de nieuwe en voor advies voorgelegde Algemene Richtlijn van 22 november 2013 wordt vooreerst herinnerd aan de algemene verbodsbepaling van artikel 21, § 1 van het reglement van plichtenleer.

Daarna komen in het voor advies voorgelegd document achtereenvolgens de volgende punten aan bod:

1. Toegelaten activiteiten op basis van een algemene richtlijn van de Raad;
2. Tijdelijke opheffing van onverenigbaarheden bij erfopvolging;
3. Activiteiten die voor de externe boekhouder steeds onverenigbaar zijn met zijn beroepsactiviteit;
4. Activiteiten (landbouw-, ambachtelijke en/of handelsactiviteiten) waarvoor de externe boekhouder een – steeds herroepbare – uitzondering kan vragen aan de bevoegde kamer.

Hierna volgt de analyse en beoordeling van de Hoge Raad omtrent deze verschillende punten.

9. In de voor advies voorgelegde Algemene Richtlijn van 22 november 2013 worden een aantal activiteiten opgesomd, die de Nationale Raad van het BIBF toch als toegelaten beschouwt, niettegenstaande het principiële verbod op ambachtelijke, landbouw- of handelsactiviteiten.

Het gaat om:

- de oprichting en het beheer van een aparte burgerlijke patrimoniumvennootschap voor het beheer van het familievermogen;
- de oprichting en het beheer van een middelenvennootschap samen met andere beoefenaars van een gereguleerd intellectueel beroep (onder bepaalde voorwaarden);
- het verzorgen van de loonadministratie of informatica-advies voor cliënteel waarvoor de externe boekhouder tevens boekhoudactiviteiten verricht;
- het optreden als lasthebber *ad hoc* overeenkomstig artikel 260 van het Wetboek van vennootschappen (ingeval van tegenstrijdigheid van belangen van een zaakvoerder).

Reeds in de vroegere Algemene Richtlijn van 1998 was gepreciseerd dat de activiteiten in een burgerlijke patrimoniumvennootschap en in een middelenvennootschap, alsook het optreden als lasthebber *ad hoc* ingeval van tegenstrijdigheid van belangen van een zaakvoerder - weliswaar onder bepaalde voorwaarden - toegelaten waren.

Deze toegelaten activiteiten worden in de voor advies voorgelegde Algemene Richtlijn van 2013 gewoon hernomen.

De Hoge Raad heeft geen bezwaar dat de Nationale Raad dergelijke activiteiten uitdrukkelijk toelaat. Wel is de Hoge Raad van oordeel dat deze activiteiten bijkomstig moeten blijven en geen verwarring mogen doen ontstaan omtrent de specifieke deskundigheid en hoofdactiviteit van de erkende BIBF-leden.

Verder stelt de Hoge Raad vast dat “het verzorgen van de loonadministratie of het in [sic] informatica-advies voor cliënteel waarvan de boekhouder of de stagiair boekhouder tevens boekhoudactiviteiten verricht” (in het Frans: “la prise en charge du calcul des salaires ou du conseil en informatique de la clientèle pour laquelle le comptable ou le stagiaire comptable effectue déjà des activités comptables”) eveneens uitdrukkelijk wordt toegelaten.

Artikel 20, 1ste lid van het reglement van plichtenleer bepaalt weliswaar dat de boekhouder BIBF, naast de boekhoudactiviteiten, eveneens alle werkzaamheden mag uitoefenen die verband houden met de externe adviesverlening en begeleiding van ondernemingen onder meer in fiscale, vennootschapsrechterlijke en sociale materies. Maar door in deze Algemene Richtlijn uitdrukkelijk te bepalen dat de boekhouder BIBF ook de loonadministratie en het informatica-advies bij zijn cliënteel voor zijn rekening mag nemen, kan verwarring ontstaan omtrent de eigenlijke specialisatie van de BIBF-leden.

Wat het verzorgen van de loonadministratie betreft, mag bovendien niet uit het oog verloren worden dat zich in bepaalde omstandigheden een erkenning als sociaal secretariaat opdringt, zelfs als de werkzaamheden uitsluitend worden verricht voor cliënteel waarvan de beroepsbeoefenaar tevens de boekhoudactiviteiten voert.

De Hoge Raad vindt het dan ook aangewezen om in de Algemene Richtlijn uitdrukkelijk toe te voegen dat **de activiteiten inzake loonadministratie en informatica-advies dienen gelinkt te zijn**

aan de sleutelopdracht van de externe boekhouder en slechts een bijkomstig karakter mogen hebben.

10. In het luik van “toegelaten activiteiten” van de Algemene Richtlijn van 2013 wordt verder “*pro memorie*” herinnerd aan de beroepsactiviteiten die door het reglement van plichtenleer uitdrukkelijk toegestaan zijn (artikel 20), met name de syndicusactiviteiten, erkend bemiddelaar, vereffenaar van vennootschappen, gerechtelijk expert, opdrachten in het kader van de WCO en onafhankelijk bestuurder.

Hoewel dergelijke activiteiten strikt genomen buiten het toepassingsgebied van artikel 21, § 2, tweede lid vallen (het gaat immers niet om activiteiten waarvoor de Nationale Raad een afwijking kan voorzien), is de Hoge Raad van oordeel dat het voor een optimaal begrip van de beroepsbeoefenaars en van derden inderdaad nuttig is om in deze Algemene Richtlijn melding te maken van deze toegelaten werkzaamheden.

Wel is het aangewezen om een verwijzing naar de voorwaarden, zoals omschreven in het artikel 20 van het reglement van plichtenleer, toe te voegen. Dit is reeds het geval voor de opdracht van onafhankelijk bestuurder (“*conform de voorwaarden van artikel 20 van de plichtenleer*”), maar deze toevoeging dringt zich ook zeker op voor de syndicusactiviteiten.

In dezelfde logica acht de Hoge Raad het noodzakelijk om voor de opdracht van gerechtelijk expert er uitdrukkelijk aan te herinneren dat een onderdeel ervan, met name de “*gerechtelijke expertise met betrekking tot de boekhoudkundige organisatie van ondernemingen*” een wettelijke opdracht is die voorbehouden is aan de bedrijfsrevisoren en externe accountants, conform artikelen 34, 2° en 37 van de wet van 22 april 1999, en bijgevolg **niet behoort tot de voor de externe boekhouders toegelaten activiteiten¹.**

11. De Hoge Raad stelt vast dat in de vroegere Algemene Richtlijn van 1998 duiding werd gegeven over het aandeelhouderschap van een handelsvennootschap. De tekst (die niet meer voorkomt in de nieuwe Algemene Richtlijn) luidde als volgt:

“Het aandeelhouderschap van een handelsvennootschap blijft mogelijk. Het verwerven van een meerderheidsparticipatie rechtstreeks of onrechtstreeks binnen een handelsvennootschap of het verwerven van een participatie die de boekhouder BIBF de mogelijkheid geeft om de meerderheid van de mandatarissen te benoemen kan echter aangezien worden als een onrechtstreekse uitoefening van een handelsactiviteit, en is dus verboden.”

In de mate dat deze toelichting in verband met het aandeelhouderschap in handelsvennootschappen nog steeds toepasselijk is, komt het de Hoge Raad voor dat deze aanvulling de duidelijkheid en rechtszekerheid ten goede komt en hij pleit dan ook voor het terug invoeren van deze paragraaf in de nieuwe Algemene Richtlijn.

12. Tenslotte is de Hoge Raad van mening dat deze nieuwe Algemene Richtlijn van 2013 best ook duidelijkheid brengt over de vraag of de Algemene Richtlijn van 5 februari 1999 inzake het beheersmandaat in een vzw al dan niet van toepassing blijft.

---

¹ Artikel 34, 2° betreft zowel privé- als gerechtelijke expertise met betrekking tot de boekhoudkundige organisatie van ondernemingen alsook de analyse met boekhoudtechnische procédés, van de positie en werking van ondernemingen vanuit het oogpunt van hun kredietwaardigheid, rentabiliteit en risico's.

Deze Algemene Richtlijn van 1999 (beschikbaar op de website van het BIBF) bepaalt immers “*dat een erkend boekhouder(-fiscalist) in principe een beheersmandaat kan opnemen in een vereniging zonder winstgevend doel, voor zover het niet een “schijn-vzw” betreft. De beoordelingscriteria kunnen deze zijn de gehanteerd worden door de Administratie van Financiën, alsook het al dan niet commercieel karakter van de hoofdactiviteiten en de hoegrootheid van de bezoldiging van de beheerders*”.

Volgens de Hoge Raad is het wenselijk om deze Algemene Richtlijn van 1999 te integreren in de nieuwe Algemene Richtlijn, dit om de nodige coherentie te waarborgen. Het spreekt vanzelf dat de beroepsbeoefenaar steeds waakzaam moet blijven dat de vereniging waarin hij een beheersmandaat waarneemt, geen winstoogmerk nastreeft.

2. Tijdelijke opheffing van onverenigbaarheden bij erfopvolging (art. 21 § 2, tweede lid) – beslissing van de Raad dd. 22/11/2013

13. De beslissing van de Nationale Raad inzake de tijdelijke opheffing van onverenigbaarheden bij erfopvolging, zoals omschreven in artikel 21, § 2, 2de lid van het reglement van plichtenleer, voorziet in een regularisatieperiode van twaalf maanden voor de externe boekhouder BIBF die “*in het kader van een erfopvolging eigenaar/vruchtgebruiker of naakte eigenaar wordt van een handelsonderneming en/of meerderheidsaandeelhouder van een handelsvennootschap*”. Binnen die termijn dient hij een einde te maken aan de onverenigbaarheid.

De externe boekhouder BIBF kan in dergelijke omstandigheden ook aan de bevoegde kamer in het kader van artikel 21, § 2, 1ste lid van het reglement van plichtenleer een afwijking vragen.

De Hoge Raad stelt vast dat dit principe van tijdelijke opheffing van onverenigbaarheden bij erfopvolging ook reeds opgenomen was in de vroegere Algemene Richtlijn van 1998, maar dat het toepassingsgebied is verfijnd. Bovendien wordt voortaan gepreciseerd dat de betrokken externe boekhouder BIBF in elk geval de bevoegde kamer uiterlijk binnen de maand na het openvallen van de erfenis dient te informeren.

De Hoge Raad wenst hierover geen specifieke opmerkingen te formuleren.

3. Activiteiten die voor de externe boekhouder steeds onverenigbaar zijn met zijn beroepsactiviteit (art. 21 § 3) – Toelichting

14. In dit onderdeel van de Algemene Richtlijn van 2013 worden de activiteiten die steeds onverenigbaar zijn met het beroep van externe boekhouder, zoals opgesomd in artikel 21, § 3 van het reglement van plichtenleer, hernomen. Het betreft:

- de activiteiten van verzekeringsmakelaar of –agent;
- de activiteiten van vastgoedmakelaar, uitgezonderd de syndicusactiviteit;
- alle bancaire activiteiten;
- de activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor de inschrijving bij de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) vereist is.

Er wordt in de Algemene Richtlijn van 2013 gepreciseerd dat voor deze activiteiten nooit een uitzondering kan gevraagd worden bij de bevoegde uitvoerende kamer, omdat deze activiteiten geacht worden steeds de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de beroepsbeoefenaar in het gedrang te brengen.

15. Betreffende de onverenigbare “activiteiten van financiële dienstverlening waarvoor een inschrijving bij de FSMA noodzakelijk is”, wordt in de voor advies voorgelegde Algemene Richtlijn ter verduidelijking de volgende opsomming toegevoegd: “*kredietinstellingen, beleggingsondernemingen, wisselkantoren, beheersvennootschappen van instellingen voor collectieve beleggingen, verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, instellingen van hypothecair krediet*”.

De Hoge Raad betwijfelt of deze opsomming pertinent is. De Hoge Raad suggereert dan ook om de onverenigbaarheden op het vlak van de activiteiten van financiële dienstverlening (waarvoor een inschrijving bij de FSMA vereist is) als volgt te concretiseren: “*activiteiten van (her)verzekeringsbemiddeling, van bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten of van vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, of soortgelijke activiteiten waarbij een risico kan bestaan voor een mogelijk belangenconflict*”.

4. Activiteiten (landbouw-, ambachtelijke en/of handelsactiviteiten) waarvoor de externe boekhouder een – steeds herroepbare – uitzondering kan vragen aan de bevoegde kamer (art. 21 § 2, eerste lid) - Toelichting

16. Tenslotte volgt in dit onderdeel van de voor advies voorgelegde Algemene Richtlijn van 2013 een toelichting omtrent de voorwaarden waaronder de externe boekhouder een – steeds herroepbare – toestemming kan vragen aan de bevoegde kamer om bepaalde activiteiten tòch te kunnen uitvoeren.

De voorwaarden die in het reglement van plichtenleer zijn opgenomen, worden in de voor advies voorgelegde Algemene Richtlijn van 2013 hernomen, namelijk:

- de aanvraag moet schriftelijk en voorafgaandelijk aan de aanvang van de activiteit worden gevraagd;
- de activiteit waarvoor een uitzondering gevraagd wordt, moet bijkomstig zijn;
- de uitzondering kan nooit gevraagd worden voor de zogenaamde steeds onverenigbare activiteiten, vermeld onder artikel 21 § 3;
- de activiteit mag de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de externe boekhouder niet in het gedrang brengen.

17. De Hoge Raad vraagt zich af of, en zo ja, op welke manier de bevoegde kamers de toegestane afwijkingen, in toepassing van artikel 21, § 2, eerste lid van het reglement van plichtenleer, zullen bekendmaken. Niet alleen de beroepsbeoefenaars zelf, maar ook het cliënteel en het maatschappelijk verkeer in het algemeen zouden er belang bij hebben kennis te kunnen nemen van een transparant en – desgevallend – geanonimiseerd overzicht van de door de bevoegde kamers verleende afwijkingen op het vlak van de onverenigbaarheden.

In zijn advies van 12 september 2013 inzake het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de plichtenleer van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF)¹ had de Hoge Raad overigens reeds de aandacht van de Minister gevestigd “*op het feit dat het maatschappelijk verkeer verwacht dat er een effectief toezicht en een degelijke controle op de naleving van de deontologie door de BIBF-leden (zowel de externe als interne leden) wordt toegepast. In dit verband*

¹ Beschikbaar op de website van de Hoge Raad, onder “Publicaties – Adviezen”: <http://www.cspe-hreb.be/ysite/pdf/advies-hreb-van-12-09-2013-inzake-het-reglement-van-plichtenleer-bibf.pdf>

kan herinnerd worden aan het feit dat krachtens artikel 45/1 van de wet van 22 april 1999 het de Kamers (= de Uitvoerende Kamers en de Kamers van Beroep) zijn die waken over de toepassing van de voorschriften van de plichtenleer. In het jaarverslag van het BIBF wordt hierover nauwelijks informatie verstrekt; de Hoge Raad betreurt het gebrek aan transparantie hieromtrent.”

De Hoge Raad dringt er dan ook op aan dat de nodige maatregelen worden getroffen met het oog op de nodige transparantie, in het bijzonder op vlak van de afwijkingen van de onverenigbaarheden maar ook meer algemeen op het vlak van de naleving van de deontologie door de BIBF-leden.

*

*   *